

Hrad a městské muzeum Týnec nad Sázavou

Kraj: Středočeský

Okres: Benešov

GPS souřadnice: 49.830488N, 14.592905E

Adresa URL: www.hradtynec.cz

Na ostrohu nad levým břehem Sázavy v městečku Týnec nad Sázavou se tyčí románská rotunda se zbytky královského hradu. V rekonstruovaném areálu je dnes muzeum se sbírkou vyhlášené týnecké keramiky.

Románský hrad byl založen pravděpodobně Přemyslovci kolem roku 1200. Nejstarší písemná zpráva o existenci Týnce a týneckého hradu pochází z roku 1318. Můžeme prohlásit, že týnecký hrad byl tehdy příkladem výstavného panského sídla a to v době, kdy Přemyslovci upevňovali svou vládu a formovali český stát. Kolem roku 1300 byl hrad v Týnci rozšířen o první a druhé nádvoří, čeledníky a hospodářské budovy, které byly doplněny hradbami. Tím byl vytvořen uzavřený věnec kolem románského jádra, jak ho v hrubém obrysu spatřujeme ještě dnes. Z románských staveb doznaly při tom změny obytný palác a rotunda, které byly zvýšeny a opatřeny ranně-gotickými stavebními prvky. Vodní příkop se i s padacím mostem ocitl uvnitř hradu a byl zasypán.

Prvním známým majitelem hradu byl od roku 1318 Oldřich z Týnce, který patřil k rodu pánů z Valdeka a stal se předkem Medků z Valdeka, kteří hrad vlastnili téměř až do konce 15. století.

Týnecký hrad poté přestal být sídlem vrchnosti, začal chátrat a roku 1654 ho dokonce poškodil požár. V blíže neurčené době se původní gotický palác zřítíl, byl postupně rozebrán a použit jako stavební materiál. Obrat nastal až po roce 1765, kdy ho do částečně obyvatelné podoby uvedla Marie Anna hraběnka O'Kellyová (vdova po Františku Václavovi z Vrtby).

Na počátku 19. století se obyvatelné části hradu jako byty. V roce 1926 celý areál koupil ředitel Umělecko-průmyslového muzea v Praze dr. F. X. Jiřík a později kvůli finanční náročnosti rekonstrukce opět rozprodal.

Dnes rotunda s věží patří náboženské obci církve československé husitské. V domku vedle věže bylo v roce 1959 péčí obce a vlastivědného kroužku zřízeno městské muzeum s expozicí týnecké kameniny a archeologie. V letech 1983–1995 však bylo kvůli náročné rekonstrukci uzavřeno a dnes opět slouží široké veřejnosti jako zdroj poznání historie města Týnec nad Sázavou.

OTEVÍRACÍ DOBA

Duben, květen, září pátek–neděle 10–12 13–17

Červen úterý–neděle 10–12 13–17

Červenec, srpen úterý, středa, čtvrtek 10–12 13–17 pátek, sobota 10–12 13–19 neděle 10–12 13–18

Říjen sobota, neděle 13–16

